

To Infinity...and Beyond?

Source Sheet by Effie Klein

בראשית ל"א:מ'

(מ) הָיִיתִי בַיּוֹם אֲכַלְנִי חֶרֶב וְקָרַח בַּלַּיְלָה וַתִּגְדַּד שְׁנֵתִי מֵעֵינָי:

Genesis 31:40

(40) Often, scorching heat ravaged me by day and frost by night; and sleep fled from my eyes.

שמות י"ח:כ'

(כ) וְהִזְהַרְתָּה אֶתְהֶם אֶת־הַחֻקִּים וְאֶת־הַתּוֹרָה וְהוֹדַעְתָּ לָהֶם אֶת־הַדֶּרֶךְ יֵלְכוּ בָּהּ וְאֶת־הַמַּעֲשֵׂה אֲשֶׁר יַעֲשׂוּן:

Exodus 18:20

(20) and enjoin upon them the laws and the teachings, and make known to them the way they are to go and the practices they are to follow.

בבא מציעא ל' ב:י"א-י"ד

דתני רב יוסף (שמות יח, כ) והודעת להם זה בית חייהם את הדרך זו גמילות חסדים [אשר] ילכו זה ביקור חולים בה זו קבורה ואת המעשה זה הדין אשר יעשון זו לפני משורת הדין...

אשר יעשון זו לפני משורת הדין דאמר ר' יוחנן לא חרבה ירושלים אלא על שדנו בה דין תורה אלא דיני דמגיזתא לדיינו אלא אימא שהעמידו דיניהם על דין תורה ולא עבדו לפני משורת הדין:

Bava Metzia 30b:11-14

The Gemara cites a source for going beyond the letter of the law in the performance of mitzvot. **As Rav Yosef taught** in a *baraita* with regard to the verse: “And you shall teach them the statutes and the laws, and shall show them the path wherein they shall walk and the action that they must perform” (Exodus 18:20). The *baraita* parses the various directives in the verse. **“And you shall teach them,”** that is referring to **the structure of their livelihood**, i.e., teach the Jewish people trades so that they may earn a living; **“the path,”** that is referring to **acts of kindness**; **“they shall walk,”** that is referring to **visiting the ill**; **“wherein,”** that is referring to **burial**; **“and the action,”** that is referring to acting in accordance with the letter of the law; **“that they must perform,”** that is referring to acting **beyond the letter of the law...**

It was taught in the *baraita*: **“That they must perform”**; that is referring to acting **beyond the letter of the law**, as **Rabbi Yohanan says: Jerusalem was destroyed only for the fact that they adjudicated** cases on the basis of **Torah law** in the city. The Gemara asks: **Rather**, what else should they have done? **Should they rather have adjudicated** cases on the basis of **arbitrary decisions [demagizeta]**? **Rather, say: That they established their rulings** on the basis of **Torah law and did not go beyond the letter of the law.**

רמב"ן על דברים ו':י"ח

(א) ועשית הישר והטוב בעיני ה' על דרך הפשט יאמר תשמרו מצות השם ועדותיו וחקותיו ותכוין בעשייתן לעשות הטוב והישר בעיניו בלבד ו למען ייטב לך הבטחה יאמר כי בעשותך הטוב בעיניו ייטב לך כי השם מטיב לטובים ולישרים בלבותם ולרבותינו בזה מדרש יפה אמרו זו פשרה ולפנים משורת הדין והכוונה בזה כי מתחלה אמר שתשמור חקותיו ועדותיו אשר צוך ועתה יאמר גם באשר לא צוך תן דעתך לעשות הטוב והישר בעיניו כי הוא אוהב הטוב והישר וזה ענין גדול לפי שאי אפשר להזכיר בתורה כל הנהגות האדם עם שכניו ורעיו וכל משאו ומתנו ותקוני הישוב והמדינות כלם אבל אחרי שהזכיר מהם הרבה כגון לא תלך רכיל (ויקרא יט טז) לא תקום ולא תטור (שם פסוק

יה) ולא תעמוד על דם רעך (שם פסוק טז) לא תקלל חרש (שם פסוק יד) מפני שיבה תקום (שם פסוק לב) וכיוצא בהן חזר לומר בדרך כלל שיעשה הטוב והישר בכל דבר עד שיכנס בזה הפשרה ולפנים משורת הדין וכגון מה שהזכירו בדינא דבר מצרא (ב"מ קח) ואפילו מה שאמרו (יומא פו) פרקו נאה ודבורו בנחת עם הבריות עד שיקרא בכל ענין תם וישר:

Ramban on Deuteronomy 6:18

(1) (18) And do right and good in the eyes of the Lord. The contextual meaning of this verse is, keep God's commandments, testimonies, and laws, and prepare them to do what is good and right in God's eyes alone. And for "it may go well with you," (Deuteronomy 6:18b) it is a promise. It says, that by doing what is good in God's eyes it will be good for you, because God brings what is good to those who are good and right in their hearts. And our Rabbis in the beautiful midrash (BK 100a) said: This refers to a compromise, acting beyond the strict demands of the law. And the intention of this is that from the beginning God said to keep God's commandments, testimonies, and laws as God has commanded them. And now, it says: even regarding what God did not command, pay attention to do what is good and right in God's eyes, because God loves goodness and righteousness. And it is important because it is impossible to mention in the Torah (what should be) everyone's conduct; with their neighbors and friends, in any business matter, and regarding ordinances of any town or country, because the Torah already mentions many of these laws, such as: "Do not gossip" (Leviticus 19:16); "You shall not take vengeance or bear a grudge" (Leviticus 19:18); "You shall not stand idly by the blood of your neighbor" (Leviticus 19:16); "You shall not insult the deaf" (Leviticus 19:14); "You shall rise before the aged" (Leviticus 19:32), etc. Once more for emphasis, generally one should do what is good and right regarding everything, including compromise, acting beyond the strict demands of the law. - (Other examples of that can be found in rabbinic literature) like what was mentioned regarding "the law of one whose field borders the field of his neighbor" (BM 108a); and even what they said, (Regarding the depiction of the worthy prayer leader) "and his youth was becoming and he is humble and accepted by the people," (Taanit 16a); and "he does not speak pleasantly with other people" (Ioma 86a) - until one reads about all matters of honesty and integrity.

בבא מציעא צ"ג א:כ'-צ"ג ב:ג'

ההוא רעיא דהוה קא רעי חיותא אגודא דנהר פפא שריג חדא מינייהו ונפלת
למיא אתא לקמיה דרבה ופטריה אמר מאי הו"ל למעבד
הא נטר כדנטרי אינשי אמר ליה אביי אלא מעתה על למתא בעידנא דעיילי
אינשי הכי נמי דפטור אמר ליה אין גנא פורתא בעידנא דגנו אינשי הכי נמי
דפטור א"ל אין

איתיביה אלו הם אונסין ששומר שכר פטור עליהן כגון (איוב א, טו) ותפל שבא
ותקחם ואת הנערים הכו לפי חרב אמר ליה התם בחזני מתא
איתיביה עד מתי שומר שכר חייב לשמור עד כדי (בראשית לא, מ) הייתי ביום
אכלני חורב וקרח בלילה א"ל התם נמי בחזני מתא אמר ליה אטו יעקב אבינו
חזן מתא הוה דאמר ליה ללבן נטרי לך נטירותא יתירתא כחזני מתא

Bava Metzia 93a:20-93b:3

§ The Gemara relates: There was a certain shepherd who was herding animals on the bank of the Pappa River, when one of them slipped and fell into the water and drowned. He came before Rabba, and Rabba exempted him from payment. Rabba stated the following reasoning in support of his ruling: **What could he have done?** A drowning of this kind is a circumstance beyond his control, and although a shepherd is a paid bailee he is exempt from liability in circumstances beyond his control.

He safeguarded them in the manner that people safeguard, and he is not required to do anything more. **Abaye said to him: If that is so,** in a case where **he entered the city at a time when other people enter,** as shepherds normally do, when their animals are grazing in a quiet and safe place, and a theft occurred at that hour, **so too** will you say that he is exempt? **Rabba said to him: Yes.** Abaye raised a further difficulty: **If he slept a little at a time when people generally sleep, so too** is he exempt? **Rabba said to him: Yes.** Abaye raised an objection to him from a *baraita*: **These are the circumstances beyond one's control for which a paid bailee is exempt: For example,** as it is stated in the verse: "The oxen were plowing, and the

donkeys feeding beside them. **And the Sabeans made a raid and took them away, and they have slain the servants with the edge of the sword**” (Job 1:15). This teaches that only a robbery by an army is considered a circumstance beyond his control, but nothing less. Rabba **said to him: There** it is referring **to city watchmen**, i.e., professionals hired to watch over city property, who are exempt due to an occurrence on that scale, i.e., a military incursion.

Abaye **raised an objection to Rabba** from another *baraita*: **To what extent is a paid bailee obligated to safeguard?** He is obligated **to the extent** that Jacob said to Laban: **“Thus I was: In the day the drought consumed me, and the frost by night”** (Genesis 31:40). Rava **said to him: There too**, the *baraita* is speaking **of city watchmen**, whose responsibility extends further. Abaye **said to him: Is that to say that Jacob, our forefather**, whose statement is the source of this *halakha*, **was a city watchman?** Rava replied: It means **that Jacob said to Laban: I safeguarded for you an extra level of safeguarding, like that of city watchmen.**

רד"ק על בראשית ל"א:מ'

(א) הייתי ביום וגו', לפי שלא הייתי רוצה לנטוש הצאן על רועה אחר תחתי הייתי סובל חמימות השמש ביום וקרח בלילה, ונדדה גם כן שנתי מעיני הן מפני הקור הן מפני שהיה לבי טרוד על הצאן שמא יבאו זאבים לטרוף או גנבים לגנוב:

Radak on Genesis 31:40

(1) הייתי, seeing that I did not want to entrust the flock to another shepherd, I was forced to endure the sun's heat by day and the extreme cold at night. I denied myself sleep at night for fear something could happen to any of the animals.

בבא מציעא פ"ג א:י"א-י"א

רבה בר בר חנן תברו ליה הנהו שקולאי חביתא דחמרא שקל לגלימייהו אתו אמרו לרב אמר ליה הב להו גלימייהו אמר ליה דינא הכי אמר ליה אין (משלי

ב, כ) למען תלך בדרך טובים יהיב להו גלימייהו אמרו ליה עניי אנן וטרחינן כולה יומא וכפינן ולית לן מידי אמר ליה זיל הב אגרייהו א"ל דינא הכי אמר ליה אין (משלי ב, כ) וארחות צדיקים תשמור

הדרן עלך השוכר את האומנין

Bava Metzia 83a:10-11

The Gemara relates an incident involving **Rabba bar bar Ḥanan: Certain porters broke his barrel of wine** after he had hired them to transport the barrels. **He took their cloaks** as payment for the lost wine. **They came and told Rav.** Rav said to Rabba bar bar Ḥanan: **Give them their cloaks.** Rabba bar bar Ḥanan said to him: **Is this the halakha?** Rav said to him: **Yes,** as it is written: **“That you may walk in the way of good men”** (Proverbs 2:20). Rabba bar bar Ḥanan **gave them their cloaks.** The porters said to Rav: **We are poor people and we toiled all day and we are hungry and we have nothing.** Rav said to Rabba bar bar Ḥanan: **Go and give them their wages.** Rabba bar bar Ḥanan said to him: **Is this the halakha?** Rav said to him: **Yes,** as it is written: **“And keep the paths of the righteous”** (Proverbs 2:20).

רש"י על בבא מציעא פ"ג א:י"ב'
בדרך טובים - לפנים משורת הדין:

Rashi on Bava Metzia 83a:10:2

...

תוספות על בבא קמא ק' א:א'

לפנים משורת הדין עבד כדתני [רב יוסף] והודעת להם וגו'. והך ברייתא מייתי נמי בפרק אלו מציעאות (ב"מ דף ל:) גבי זקן ואינו לפי כבודו ורבי ישמעאל בר' יוסי לפנים משורת הדין עבד כדתני כו' אבל בסוף פרק האומנים (שם דף פג.) גבי רבה בר רב הונא דשקלינהו לגלימייהו דהנהו שקולאי לא מייתי לה אלא מייתי למען תלך בדרך טובי' ומפ' הר"י מאורליינ"ש דלא שייך לפנים משורת

הדין אלא בדבר שאחרים חייבין וזה פטור כמו רבי חייא דהכא ור' ישמעאל ברבי יוסי באלו מציאות (שם דף ל:): אבל בההיא דרבה בר רב הונא אין חילוק בינו לבין אחרים ואין נראה דבפרק אלו מציאות (שם דף כד: ושם.) אמר דעבד לפנים משורת הדין גבי הא [דאבוה] דשמואל אשכחינהו להנך חמרי במדברא אהדרינהו למרייהו לבתר תריסר ירחי שתא ובההיא פטרי כ"ע וי"ל דבהנהו שקולאי לא שייך לפנים משורת הדין כיון שעשו לו היזק גדול בפשיעה ששיברו לו חבית של יין:

Tosafot on Bava Kamma 100a:1

...

עבודה זרה ג' א:ח'-ט'

אמר להם הקב"ה מכם יבאו ויעידו בהן בישראל שקיימו את התורה כולה יבא נמרוד ויעיד באברהם שלא עבד עבודת כוכבים יבא לבן ויעיד ביעקב שלא נחשד על הגזל תבא אשת פוטיפרע ותעיד ביוסף שלא נחשד על העבירה יבא נבוכד נצר ויעיד בחנניה מישאל ועזריה שלא השתחוו לצלם יבא דריוש ויעיד בדניאל שלא ביטל את התפלה יבא בלדד השוחי וצופר הנעמתי ואליפז התימני ואליהו בן ברכאל הבוזי ויעידו בהם בישראל שקיימו את כל התורה כולה שנאמר (ישעיהו מג, ט) יתנו עידיהם ויצדקו

Avodah Zarah 3a:8-9

Instead, the Holy One, Blessed be He, says to the nations: Let the witnesses come from among you and testify that the Jewish people fulfilled the Torah in its entirety. Let Nimrod come and testify about Abraham that he did not engage in idol worship. Let Laban come and testify about Jacob that he is not suspect with regard to robbery (see Genesis 31:36–42). Let the wife of Potiphar come and testify about Joseph that he is not suspect with regard to the sin of adultery (see Genesis 39:7–12). Let Nebuchadnezzar come and testify about Hananiah, Mishael, and Azariah that they did not prostrate themselves before a graven image.

Let Darius come and testify about Daniel that he did not neglect his prayer (see Daniel 6). Let Bildad the Shuhite, and Zophar the Naamathite, and Eliphaz the Temanite, and Elihu, son of Barachel, the Buzite, friends of Job (see Job 2:11 and 32:2) come and testify about the Jewish people that they fulfilled the Torah in its entirety. As it is stated: “All the nations are gathered together...let them bring their witnesses, that they may be justified” (Isaiah 43:9), i.e., the gathered gentiles will submit testimony on behalf of the Jewish people and demonstrate the Jews’ righteousness.

Source Sheet created on Sefaria by Effie Klein